

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İş. K/41

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2009/44386
Karar No. 2012/16112
Tarihi: 08.05.2012

- GÜNDE ANCAK 7,5 SAAT VE DAHA AZ ÇALIŞILMASI GEREKEN İŞLER
- HAFTALIK ÇALIŞMA SÜRESİNE BAKILMAKSIZIN 7,5 SAATİ AŞAN ÇALIŞMALARIN FAZLA ÇALIŞMA SAYILACAĞI

ÖZETİ: Davacının belirtilen dönemde yönetmeliğe aykırı olarak çalıştırılması sebebiyle 7.5 saati aşan çalışmalar doğrudan fazla çalışma sayılmakla 01.03.2007 tarihine kadar olan dönem için hesaplananın % 80 zamlı ücrete göre yapılması yerindedir. Ancak 01.03.2007 tarihinde yürürlüğe giren 21. dönem toplu iş sözleşmesinin 62. maddesinde açık biçimde 45 saate kadar olan çalışmaların % 25 zamlı, 45 saati aşan kısmının ise % 80 zamlı olarak hesaplanacağı kararlaştırılmıştır. Böyle olunca 01.03.2007 tarihinden sonraki dönem için fazla çalışma ücretleri sözü edilen hükme göre hesaplanmalıdır. Haftalık 45 saati aşmayan fazla çalışmalar için % 25 zamlı olarak, 45 saatin üzerindeki çalışmalar için ise % 80 zamlı olarak hesaplamaya gidilmelidir. Mahkemece tüm hesap dönemi için % 80 zamlı ücrete göre yapılan hesaplamaya itibar edilerek isteğin kabulü hatalı olmuştur. Dairemizin 17.01.2012 gün ve 2011/ 54493 E, 2012/ 579 K. sayılı bozma ilamı da bu yöndedir. Gerekirse bilirkişiden ek

hesap raporu alınarak 01.03.2007 öncesi için şimdiki gibi, sonrasındaki dönem için ise 21. dönem toplu iş sözleşmesinin 62. maddesi hükümlerine göre hesaplama yapılarak belirlenecek olan fazla çalışma ücreti hüküm altına alınmalıdır.

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı işçi, davalıya ait Jandarma Genel Komutanlığı Jandarma İstihkam İnşaat Grup Komutanlığı iş yerinde çalıştığını, sendika üyesi olarak toplu iş sözleşmelerinden yararlandığını, 22.05.2000 tarihinden 15.02.2008 tarihine kadar kaynakçı olarak günde 8,5 saat çalıştığını, sağlık kuralları bakımından kaynakçı olarak çalışanların günlük azami çalışma süresinin 7,5 saat olarak düzenlendiğini, buna rağmen davacının 8,5 saat çalıştırıldığını ve fazla çalışma ücretlerinin ödenmediğini, toplu iş sözleşmesinde fazla çalışma ücretlerinin % 80 zamlı ödeneceğinin belirtildiğini öne sürerek fazla çalışma ücreti alacağını toplu iş sözleşmesinde belirlenen ödeme tarihlerinden itibaren ve bankalarca mevduata uygulanan en yüksek faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı işveren, toplu iş sözleşmesinin 60.maddesinde müktesep hak sayılmak ve başkaca bir ödemeyi etkilememek kaydıyla günlük normal mesai süresi 8,5 saat ve üzerinde olan bütün işçilere çalıştıkları normal mesai günleri için iş başında kaldıkları saat başına saat ücretlerinin % 15 i oranında verimliliği teşvik primi ödeneceği öngörülmüş olmakla davanın reddinin gerektiğini, davacının 15.02.2008 tarihinden itibaren de 7,5 saat çalışmaya başladığını savunmuştur.

C) Yerel Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, Sağlık Kuralları Bakımından Günde Ancak 7,5 Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkındaki Yönetmelikte kaynak işlerinin bu yönetmelik kapsamında kalan işlerden olduğunun belirtildiği, bu nedenle davacının günlük 7,5 saatin üzerindeki çalışmaları nedeniyle fazla mesai ücretine hak kazandığı, 27.03.2009 tarihli bilirkişi raporundaki hesaplamaların dosya içeriğine uygun düştüğü gerekçesiyle isteğin kabulüne karar verilmiştir.

D) Temyiz:

Kararı yasal süresi içinde davalı vekili temyiz etmiştir.

E) Gerekçe:

1-Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2- Mahkemece hükme esas alınan bilirkişi raporunda fazla çalışma ücretinin % 80 zamlı ücrete göre hesaplandığı belirtilmiştir. Hesaplamaya konu dönemde 01.03.2005- 28.02.2007 ve 01.03.2007- 28.02.2009 tarihleri arasında yürürlükte olan iki ayrı toplu iş sözleşmesi uygulanmıştır. 20. Dönem toplu iş sözleşmesinin 62. maddesinde fazla çalışma ücretlerinin % 80 zamlı ücrete göre hesaplanacağı hüküm altına alınmıştır. Davacının belirtilen dönemde yönetmeliğe aykırı olarak çalıştırılması sebebiyle 7.5 saati aşan çalışmalar doğrudan fazla çalışma sayılmakla 01.03.2007 tarihine kadar olan dönem için hesaplamasının % 80 zamlı ücrete göre yapılması yerindedir. Ancak 01.03.2007 tarihinde yürürlüğe giren 21. dönem toplu iş sözleşmesinin 62. maddesinde açık biçimde 45 saate kadar olan çalışmaların % 25 zamlı, 45 saati aşan kısmının ise % 80 zamlı olarak hesaplanacağı kararlaştırılmıştır. Böyle olunca 01.03.2007 tarihinden sonraki dönem için fazla çalışma ücretleri sözü edilen hükme göre hesaplanmalıdır. Haftalık 45 saati aşmayan fazla çalışmalar için % 25 zamlı olarak, 45 saatin üzerindeki çalışmalar için ise % 80 zamlı olarak hesaplamaya gidilmelidir. Mahkemece tüm hesap dönemi için % 80 zamlı ücrete göre yapılan hesaplamaya itibar edilerek isteğin kabulü hatalı olmuştur.

Dairemizin 17.01.2012 gün ve 2011/ 54493 E, 2012/ 579 K. sayılı bozma ilamı da bu yöndedir. Gerekirse bilirkişiden ek hesap raporu alınarak 01.03.2007 öncesi için şimdiki gibi, sonrasındaki dönem için ise 21. dönem toplu iş sözleşmesinin 62. maddesi hükümlerine göre hesaplama yapılarak belirlenecek olan fazla çalışma ücreti hüküm altına alınmalıdır.

Ayrıca hükme esas alınan bilirkişi raporunun 3. sayfasında davacı işçinin fiilen çalıştığı günler için 0,5 saat fazla çalışma ücreti ödeneceği belirtilmiş olmasına rağmen hesap tablosunda her gün için bir saat fazla çalışma ücreti hesabının yapıldığı anlaşılmaktadır. Davacı işçinin 8.5 saat olan fiili çalışma süresinden İş Kanunu'nun 68. maddesine göre 0,5 saat ara dinlenmesi düşülmeli ve her gün için 0,5 saat üzerinden hesaplamaya gidilmelidir.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebeplerle BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine 08.05.2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.